

Stockholm 28 november 2019

Till landsbygdsminister Jennie Nilsson

Djurskyddet Sverige och Eurogroup for Animals har nyligen publicerat ett skriftligt ställningstagande gällande behovet att snabbt hitta alternativ till att använda koldioxid vid bedövning av grisar.

Idag bedövas i stort sett all grisar med hjälp av höga koncentrationer av koldioxid.

I över 20 år har forskning visat att koldioxidbedövning av grisar innebär allvarliga djurväl-färdsproblem och lidande. Redan 1996 drog forskarna Raj och Gregory slutsatsen att grisar visar kraftig motvilja mot höga koncentrationer av koldioxid och att gasen ger kraftig påfrestning på andningsvägarna¹.

År 2004 drog den Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (EFSA) slutsatsen att "det är känt att vid koncentrationer över 30% är koldioxid aversivt, leder till hyperventilering, irriterar slemhinnorna och är därmed smärtsamt. Detta leder till hyperventilering och att djuren kippar efter andan innan de förlorar medvetandet. Vidare rekommenderade EFSA att "gaser som används för att ge medvetslöshet ska vara icke-aversiva" och var tydliga med att forskning som syftar till att utveckla alternativa och humana gasblandningar ska prioriteras.² 2008 visade forskning att grisar lider av rädsla, smärta och/eller stress när de utsätts för koldioxid.³ På senare tid har forskningen ifrågasatt den tidigare uppfattningen att argon och koldioxid-/kväveblandningar är icke-aversiva. Det tar också längre tid att uppnå en effektiv bedövning när dessa gaser används^{4,5,6}

Enligt den svenska djurskyddslagen 5 kap. 1 § ska djur "skonas från onödigt lidande och obehag" när de förs till slakt eller slaktas. Att bedöva grisar med koldioxid kan inte anses uppfylla detta. I Sverige har nackdelarna med koldioxidbedövning av grisar fått stor uppmärksamhet de senaste fem åren. År 2015 lämnade forskare vid SLU en rapport till Jordbruksverket där de drar slutsatsen att bedövning av koldioxid är mycket ångestframkallande och att metoden måste fasas ut. Två år senare visades filmer från ovannämnda rapport för allmänheten, vilket ledde till en intensiv debatt kring ämnet. Senast i år publicerade en svensk veterinärstudent en debattartikel där hon ifrågasätter metoden. Att en plågsam metod används i grisslakten riskerar självklart att skada svenska konsumenters förtroende för svensk grisköttsproduktion.

Vi kräver ett förbud att använda höga koldioxidkoncentrationer som en bedövningsmetod för grisar inom EU från 1 januari 2025. Förbudet bör föregås med en utvärdering år 2023 för att kontrollera tillgången till kommersiellt tillgängliga icke-aversiva alternative. Vi anser att detta är mycket rimligt då dagens koldioxidbedövning först ansågs vara aversiv redan för 20 år sedan.

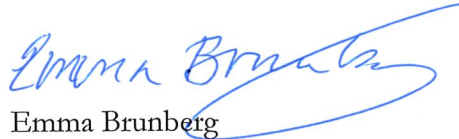
Vi uppmanar därför regeringen att avsätta nödvändiga finansiella medel till forskning och utveckling av alternative de närmsta åren, tillsammans med alla relevanta aktörer inom branschen.

Vi bistår gärna med mer underlag om så önskas.

För Djurskyddet Sverige

Åsa Hagelstedt
Generalsekreterare

Emma Brunberg
sakkunnig

- [1] Raj A.B.M. & Gregory N.G., 1996. Welfare implications of the gas stunning of pigs: 2. Stress of induction of anaesthesia. *Animal Welfare* 1996, 5: 71-78.
- [2] European Food Safety Authority (EFSA). Welfare aspects of the main systems of stunning and killing the main commercial species of animals. *The EFSA Journal* 2004, 45, 1-29.
- [3] Rodriguez P. Assessment of unconsciousness during carbon dioxide stunning in pigs. *Animal Welfare* 2008, 17, 341-349.
- [4] Dalmau, A., Rodriguez, P., Llonch, P., & Velarde, A. Stunning pigs with different gas mixtures: aversion in pigs. *Animal Welfare* 2010, 19, 325-333.
- [5] Llonch, P., Dalmau, A., Rodriguez, P., Manteca, X., & Velarde, A. Aversion to nitrogen and carbon dioxide mixtures for stunning pigs. *Animal Welfare* 2012, 21, 33-39.
- [6] Atkinson, S., Llonch, P., Algers, B., Larsen, A. and Velarde, A. A study of aversion and stun quality in pigs stunned in a gas mixture of 80% N₂ and 20% CO₂ compared to 90% CO₂ during commercial slaughter. *Proceedings of the Humane Slaughter Association Symposium 2015, 16th-17th July, Zagreb, Croatia.*